

LEKCE 5

KONVERZACE

Konverzace I.

- A: 你学习什么?
Nǐ xuéxí shénme?
- B: 我学习汉语。
Wǒ xuéxí hànyǔ.
- A: 你在哪儿学习?
Nǐ zài nǎr xuéxí?
- B: 在布尔诺。
Zài Bùěrnào.
- A: 你会说英语吗?
Nǐ huì shuō yīngyǔ ma?
- B: 我会一点儿。
Wǒ huì yì diǎnr.

Slovíčka I.

学习	xuéxí	učit se, studovat
汉语	hànyǔ	čínština
在	zài	být (někde); nacházet se; právě, zrovna
哪儿	nǎr	kde
会	huì	umět; ovládat; dovést
说	shuō	mluvit
英语	yīngyǔ	angličtina
一点儿	yì diǎnr	trochu

Vlastní jména

布尔诺	Bùěrnào	Brno
-----	---------	------

Cvičení I

I. Obměňte:

1. Wǒ xuéxí (.....).
hànyǔ
yīngyǔ
déyǔ
éyǔ
jiéyǔ

2. Wǒ zài (.....) xuéxí hànyǔ.
Àoluomòcí
Bùěrnào
Bùlāgé
Zīlín
Wéiyěna

3. A: Nǐ huì shuō (.....) ma?

yīngyǔ
déyǔ
éyǔ
fǎyǔ
rìyǔ

B: Wǒ (.....).

huì.
bú huì.
bú tài huì.
huì yì diǎnr.

déyǔ	德语	němčina	Àoluomòcí	奥洛莫茨	Olomouc
jiéyǔ	捷语	čeština	Bùlāgé	布拉格	Praha
éyǔ	俄语	ruština	Zīlín	兹林	Zlín
rìyǔ	日语	japonština	Wéiyěna	维也纳	Vídeň

Konverzace II.

A: 中文 你说得很好。
Zhōngwén nǐ shuō de hěn hǎo.

B: 我没听懂，请你说一遍。
Wǒ méi tīngdǒng, qǐng nǐ zài shuō yí biàn.

A: 中文 你说得很好。
Zhōngwén nǐ shuō de hěn hǎo.

B: 哪里，哪里，我刚开始学汉语。
Náli, náli, wǒ gāng kāishǐ xué hànǔyǔ.

Slovíčka II.

得	de	gramatická přípona uvádějící adverbialní komplement
听懂	tīngdǒng	rozumět (slyšenému)
再	zài	opět, znovu (pro děje budoucí)
一遍	yí biàn	jednou; jeden krát
哪里	náli	kdepak!; kde
刚	gāng	právě; zrovna; tak akorát
开始	kāishǐ	začít; zahájit
法语	fǎyǔ	francouzština
来	lái	přijít; přijet
去	qù	jít, odejít; jet, odjet (směrem tam)
写字	xiě zì	psát
写信	xiě xìn	psát dopis
儿子	érzi	syn
女儿	nǚ'ér	dcera
大	dà	(být) velký
要	yào	chtít
多少	duōshao	kolik; několik
太	tài	příliš

这么	zhème	tak; takto
孩子	háizi	dítě
女孩子	nǚháizi	děvčátko

Cvičení

II. Obměňte:

1. (.....)nǐ shuō de hěn hǎo.   3. Wǒ gāng kāishǐ xué(.....) .
Hànyǔ	zhōngwén
Yīngyǔ	yīngwén
Éyǔ	jiéwén
Jiéyǔ	déwén
2. Wǒ bú shì (.....), wǒ bú huì shuō(.....) .
Éguóren	éyǔ
Yīngguóren	yīngyǔ
Sīluòfákèrén	sīluòfákèyǔ
Jiékèren	jiéyǔ

Éguóren	俄国人	Rus(ka)	Yīngguóren	英国人	Angličan(ka)
---------	-----	---------	------------	-----	--------------

III. Tvořte otázky k odpovědím:

- Wǒ bú shì Fǎguóren.
.....
- Wǒ shì Zhōngguóren.
.....
- Náli, náli.
.....
- Wǒ méi tīngdǒng, qǐng nǐ zài shuō yí biàn.
.....
- Zài Bùěrnào.
.....
- Bú huì.
.....

IV. Doplňte, jakým jazykem umí mluvit:

- Wǒ shì Měiguóren, wǒ huì shuō .....
- Wǒ shì Éguóren, wǒ huì shuō .....

3. Wǒ shì Déguóren, wǒ huì shuō .....
4. Wǒ shì Jiékèren, wǒ huì shuō .....
5. Wǒ shì Zhōngguóren, wǒ huì shuō .....

V. Doplňte slova do vět:

1. Wǒ gāng ..... xué hànyǔ.
2. Nǐ huì ..... yīngyǔ ma?
3. Wǒ ..... tīngdǒng.
4. Zhōngwén nǐ shuō ..... hěn hǎo.
5. Wǒ huì yì .....

FONETIKA

Fonetická cvičení

Tónové vzorce

1+1	1+2
fēijī (飞机, letadlo)	chuānglián (窗帘, závěs)
zēnggāo (增高, zvyšovat)	jiā tíng (家庭, rodina, domov)
yīnghuā (樱花, sakura)	gāngqín (钢琴, klavír)
jīchē (机车, lokomotiva)	fāyán (发言, pronést projev, vzít si slovo)
pīdāo (劈刀, sekera)	zhīchí (支持, podporovat)

1+3	1+4
gānguǒ (干果, sušené ovoce)	xīkè (稀客, ojedinelý návštěvník)
bānmǎ (斑马, zebra)	zhū ròu (猪肉, vepřové maso)
shōuqǔ (收取, sbírat)	ānshù (桉树, ekulyptus)
dōngsǔn (冬笋, zimní bambus. výhonky)	jiānyù (监狱, vězení)
dēngtǎ (灯塔, maják)	yīyuàn (医院, nemocnice)

2+1	2+2
nóngjī (农机, zemědělské stroje)	rénmín (人民, lid)
tígāo (提高, zvyšovat)	yuánlín (园林, zahrada, park)
liánhuā (莲花, lotos)	liúxíng (流行, být populární)
niúchē (牛车, volský potah)	pínfán (频繁, častý)
liándāo (镰刀, srp)	shítáng (食堂, jídelna)

2+3	2+4
píngguǒ (苹果, jablko) hémǎ (河马, hroch) tíqǔ (提取, vyzvednout, vybrat) lúsūn (芦笋, chřest) qiáotǎ (桥塔, věž (na mostě))	shúkè (熟客 častý navštěvník) niúròu (牛肉, hovězí maso) yángshù (杨树, topol) láo yù (牢狱, vězení) xuéyuàn (学院, akademie)

3+1	3+2
yěmāo (野猫, divoká kočka) chǎnkē (产科, porodní oddělení) guǒzhī (果汁, džus) běnjīn (本金, kapitál) zhǐchū (指出, poukázat na)	zhǔtǐ (主体, (hlavní) téma) lǐtáng (礼堂, sál, hala) yǐngmí (影迷, filmový fanoušek) mǎqiú (马球, pólo) jiǎngtái (讲台, tribuna)

3+3	3+4
xiǎozǔ (小组, skupina) gǔdiǎn (古典, klasický) lěngshuǐ (冷水, studená voda) yǔfǎ (语法, gramatika) yěcǎo (野草, pleveľ)	diǎnfàn (典范, vzor, příklad) rěnnài (忍耐, mít trpělivost) yǎnxì (演戏, hrát (úlohu), vystupovat) měilì (美丽, být krásný) wǔshù (武术, wu-šu)

4+1	4+2
bàomāo (豹猫, leopard) wàikē (外科, chirurgie) dòuzhī (豆汁, nápoj ze sojových bobů) xiànjīn (现金, hotovost) fùchū (付出, zaplatit, uhradit)	wèntí (问题, otázka) jiàotáng (教堂, kostel) xì mí (戏迷, divadelní fanoušek) bàngqiú (棒球, baseball) guìtái (柜台, pult)

4+3	4+4
dàishǔ (袋鼠, klokan) yàocǎo (药草, léčivé byliny) xìtǒng (系统, systém) dìtiě (地铁, metro) gètǐ (个体, jednotlivec)	xìjù (戏剧, komedie) bìyè (毕业, absolvovat) huìyì (会议, schůze) jìngsài (竞赛, soutěžit, závodit) dàgài (大概, asi)

ZNAKOVÁ CVIČENÍ

Text ve znacích

1、周女士也会说法语。 2、我不会说汉语，也不会说法语。 3、王先生在学什么？他在学捷文。 4、你们来不来？我们不来。 5、你去不去？我去，王先生也去。 6、请问，那位先生是谁？你去问他。

7、谁去叫他们来？我去。 8、谁在写字？张女士在写字。 9、你在写信吗？是的，我在写信。 10、我的儿子小，她的女儿大。 11、你要多少？我要很多。

12、这张纸太小，我要这么大的。 13、这个孩子是我女儿。 14、这个孩子是我的儿子，那个孩子是她儿子。 15、这些女孩子学中文，那些女孩子学捷文。

Cvičení

I. Následující znaky rozřídte podle počtu tahů:

在 写 字 信 要 会 说 语 请 来 去 问 叫

5 tahů

8 tahů

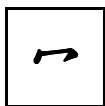
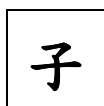
6 tahů

9 tahů

7 tahů

10 tahů

II. Napište všechny znaky 5. lekce obsahující následující grafické prvky:

III. Podobné znaky – napište výslovnost a význam:

在	...../.....	字	...../.....
友	...../.....	子	...../.....
去	...../.....	太	...../.....
法	...../.....	大	...../.....
先	...../.....	人	...../.....

IV. Spojte znaky ze sloupců tak, aby vznikla dvojslabičná slova, a napište jejich význam:

孩	少	.....
这	字	.....
多	子	.....
写	语	.....
法	么	.....

V. K tázacím zájmenům přiřpte výslovnost a význam a doplňte je do vět:

谁	.....	.....	哪	.....	.....
谁的	.....	.....	哪儿	.....	.....
什么	.....	.....	多少	.....	.....

几 .....

1. 你要.....? 我要很多。
2. ....在写字?
3. 你去.....?
4. 你有.....张纸?
5. 这本法文书是.....?
6. ....要去问他?
7. ....本书是王先生的?
8. 王先生在学.....?
9. 这本很小的书是.....?
10. 她有.....个孩子?
11. 你们的朋友在.....?
12. 他们的老师是.....国人?

VI. Doplňte do vět znaky z nabídky:

太 来 在 叫 问 大 还是

1. 张女士.....写信。
2. 这张纸.....小，我要这么.....的。
3. 你们.....不来?
4. 谁要去.....他来?
5. 你要白色的.....红色的? 我要红色的。
6. 请.....，这么大的本子你要吗?

GRAMATIKA

5.1. Vyjadřování průběhovosti

Příslowce zài 在 „právě“ (nezaměňuj se slovesem existence „být (někde), nacházet se“ ani s prepozičním/ postpozičním slovesem „v“) vyjadřuje průběhovost slovesného děje. Srovnej:

- Zhāng xiǎojiě xiě zì 张女士写 „Slečna Zhang bude psát.“
- Zhāng xiǎojiě zài xiě zì 张女士在写字 „Slečna Zhang právě (teď) píše.“

Průběhové děje se nepopírají zápornkou bù 不, ale zápornkou méi 没, např.

- Tā méi zài xiě zì 他没在写字 „Právě (teď) nepíše.“

我在…	写信	„právě píšu dopis“
	写字	„právě píšu“
	学习汉语	„právě se učím čínsky“
	喝茶 (hē chá)	„právě piju čaj“

5.2. Předmět

Přechodná slovesa v čínštině v některých případech přibírají formální předmět, který nic nepřidává v věcnému významu věty a do češtiny se proto nepřekládá, srovnej:

- Tā zài xiě zì 她在写字。 „Právě (ted) píše.“
(zì 字 „čínský znak/ písmeno“ je formálním předmětem, nepřekládá se)
- Tā zài xiě xìn 她在写信。 „Právě píše dopis.“
(xìn 信 je předmět věcný, proto jej překládáme)

Formálním předmětem je dále např. výraz jiào 觉 „spánek“ ve spojení shuì jiào 睡觉 „spát“, lù 路 „cesta“ ve spojení zǒu lù 走路 „chodit“ atd.

5.3. Komparativ

Jak již bylo uvedeno výše (viz 4.7), adjektivum v přísudku bez příslovce chápeme jako komparativ, např.:

- Zhè zhāng zhǐ xiǎo, nài zhāng zhǐ dà 这张纸小，那张纸大。
„Tento papír je menší, tamten větší.“
- Wǒ de shū duō, tā de shū shǎo 我的书多，他的书少。
„Mých knih je více a jeho méně.“

5.4. Příslowce 3

Jiná příslovce než příslovce hěn 很 „velmi“ fungují před adjektivem v přísudku nejen jako ukazatele predikace, ale současně se ve větě uplatňuje i jejich lexikální význam, srov. např.:

- Zhèi zhāng zhǐ hěn xiǎo 这张纸很小。 „Ten papír je malý.“
- Zhèi zhāng zhǐ tài xiǎo 这张纸太小。 „Tento papír je příliš malý.“

5.5. Atributivní slovice 2

Atributivní slovice (viz 3.3) de 的 bývá v přívlastku vypouštěno, pokud nechceme podtrhnout vlastnictví větného členu určeného přívlastkem. Zejména se tak děje v případě osoby blízké (kamarád, příbuzný apod.), např.: Zhèi ge hái zǐ shì wǒ nǚ'ér 这个孩子是我女儿。 „Toto dítě je moje dcera.“ místo Zhèi ge hái zǐ shì wǒ de nǚ'ér 这个孩子是我的女儿。 Naopak např. ve větě Zhèi ge hái zǐ shì wǒ de ér zǐ, nèi ge hái zǐ shì tā de ér zǐ 这个孩子是我的儿子，那个孩子是她儿子。 „Toto dítě je můj syn a tamto dítě je její syn“ je vlastnictví z důvodu kontextu podrženo přítomností atributivního slovice de 的.

Cvičení

I. Sestavte věty, dbejte na správný slovosled:

1. 在 女士 信 王 写

.....

2. 要 叫 来 谁 去 他 ？

.....

3. 哪儿 你 去 ？

.....

4. 哪儿 你 在 学习 ？

.....

5. 去 去 问 你 他 不 ？

.....

6. 字 我 写 会 不 。

.....

II. Tvořte otázky k odpovědím:

1. 是的，我在写信。 .....

2. 不太会。 .....

3. 我的女儿大。 .....

4. 我要三本。 .....

5. 他不去。.....

III. Tvořte věty antepozicí předmětu:

1. 我不会说法文。.....

2. 我不要这么大的纸。.....

3. 我们没有那些书。.....

4. 我只有三本红色的书。.....

5. 我不认识 (rènshi) 他的女儿。.....

IV. Doplňte věty a vytvořte komparativ:

1. 我的朋友多，.....

2. 张小姐的书多，.....

3. 我的孩子小，.....

4. 这位老师好，.....

5. 白色的毛笔少，.....